

Sygn. akt VIII Ca 271/14

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Rafał Krawczyk (spr.)
Sędziowie:	SSO Jadwiga Siedlaczek SSO Małgorzata Kończal
Protokolant:	sekr. sądowy Natalia Wilk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 września 2014 r.

sprawy z wniosku **M. M.**

z udziałem **J. S. (1)**

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji obu stron

od postanowienia Sądu Rejonowego w Toruniu

z dnia 7 lutego 2014 r.

sygn. akt XI Ns 575/07

p o s t a n a w i a :

I. zmienić zaskarżone postanowienie:

- 1) **w punkcie I (pierwszym) sentencji o tyle, że wyeliminować ze składu majątku wspólnego zabudowę kuchni (punkt I podpunkt 3 litera c,d,e); wartość ruchomości znajdujących się w T. przy ulicy (...), ustalić na łączną kwotę 8.950 zł (osiem tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt złotych), a wartość całego majątku podlegającego podziałowi na kwotę 208.291 zł (dwieście osiem tysięcy dwieście dziewięćdziesiąt jeden złotych),**
- 2) **w punkcie III podpunkt 2 (trzecim podpunkt drugi) w ten sposób, że na wyłączną własność J. S. (1) przyznać majątek o łącznej wartości 197.841 zł (sto dziewięćdziesiąt siedem tysięcy osiemset czterdzieści jeden złotych) opisany w punkcie I podpunktach 1, 2, 3 i 4 postanowienia;**
- 3) **w punkcie IV (czwartym) w ten sposób, że zasądzić od J. S. (1) na rzecz M. M. kwotę 124.195,50 zł (sto dwadzieścia cztery tysiące sto dziewięćdziesiąt pięć złotych i 50/100) tytułem wyrównania**

udziałów w majątku wspólnym, w terminie 6 (sześciu) miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności do dnia zapłaty,

II. oddalić apelacje uczestnika i wnioskodawczyni w pozostałej części,

III. ustalić, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.

Sygn. akt **VIII Ca 271/14**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Toruniu postanowieniem z dnia 7 lutego 2014 r. w sprawie z wniosku M. M. przy uczestnictwie J. S. (1) o podział majątku wspólnego postanowił:

D) ustalić, że w skład majątku wspólnego M. M. i J. S. (1) wchodzi wyłącznie :

1. kwota 39.800 zł pochodząca ze sprzedaży w dniu 20 lipca 2007 r. przez J. S. (1) samochodu osobowego stanowiącego majątek wspólny, marki V. (...) rok produkcji 2001 o numerze rejestracyjnym (...),

2. nieruchomości położona w T. przy ulicy (...), oznaczona numerami geodezyjnymi (...), dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą Kw (...), o łącznej powierzchni 2,1145 ha, o wartości 148.000 zł;

3. ruchomości znajdujące się w T. przy ulicy (...), o łącznej wartości 12.130 zł w postaci :

a. kuchenka A. lata 90 wartości 280 zł,

b. zmywarka B. Duo system wartości 440zł,

c. szafki stojące 6 części wartości 1600zł,

d. stół wartości 180zł,

e. szafki wiszące pięć części wartości 1400zł,

f. komplet wypoczynkowy skórzany tj. kanapa 2 – osobowa , 3 – osobowa , lata 1996 – 1997 łącznej wartości 2.500zł ,

g. dwie komody – duża i mała , stylizowane na antyk lata 1996 – 1997 wartości 720 – duża i 540 zł – mała ,

h. duża meblościanka lata 1993 – 1994 wartości 640zł ,

i. kanapa wartości 150 zł,

j. rogowka wartości 240zł ,

k. dwa fotele lata 1998 – 1999 (120 zł za sztukę) łącznej wartości 240zł ,

l. dwa dywany lata 1994 – 1995 : o wymiarach 4x 3 m wartości 400 zł i o wymiarach 5x2 m wartości 320 zł ,

m. szafa stylizowana lata 1996 – 1997 wartości 950 zł ,

n. trzy lampy wiszące wartości łącznej 540 zł,

o. dwie lampy stojące o łącznej wartości 270zł ,

p. dwa obrazy – oleodruki i dwa obrazy – oleje (180 zł za sztukę) łącznej wartości 720 zł ,

4. ruchomości stanowiące wyposażenie kancelarii prawniczej, która mieściła się w T. przy ulicy (...), o łącznej wartości 1.091 zł w postaci :

- a. biurko brąz ciemny lata 1996 – 1997 wartości 160 zł,
- b. fotel brązowy lata 1996 – 1997 wartości 150 zł,
- c. dwie szafy brązowe lata 1996 – 1997 (315 zł za sztukę) łącznej wartości 630 zł,
- d. komputer z drukarką i oprogramowaniem rok 1996 wartości 1 zł,
- e. telefax P.(...)wartości 96 zł ,
- f. dwie lampy (27 zł za sztukę) łącznej wartości 54 zł ,

5. ruchomości znajdujące się w S. przy ulicy (...), o łącznej wartości 10.450 zł w postaci :

- a. szafka na buty i ubrania wartości 300zł,
- b. zabudowa wnęki z oświetleniem wartości 750 zł,
- c. szafka z witrynką wartości 1000 zł,
- d. komoda wartości 1000 zł,
- e. żyrandol 5 –ramienny wartości 400 zł,
- f. łóżko z materacem wartości 1000 zł ,
- g. fotel bordowy wartości 500 zł,
- h. wersalka bordowa wartości 1300 zł,
- i. stół i sześć sztuk krzeseł łącznej wartości 1500 zł,
- j. lustro wartości 100 zł,
- k. żyrandol 3-ramienny mosiężny wartości 400 zł ,
- l. kanapa dwuosobowa wartości 1000zł,
- m. szafka narożna z witrynką wartości 1000 zł,
- n. antena satelitarna i dekodery wartości łącznej 50 zł,
- o. kinkiety 3 sztuki łącznej wartości 150 zł ,

to jest majątek o łącznej wartości 211.471 zł;

II) ustalić, że M. M. i J. S. (1) ponieśli nakład z majątku wspólnego na osobisty majątek J. S. (1) w wysokości 61.000 zł;

III) dokonać podziału majątku wspólnego M. M. i J. S. (1) w ten sposób, że:

- 1. na wyłączną własność M. M. przyznać ruchomości o łącznej wartości 10.450 zł opisane w punkcie I podpunkcie 5 postanowienia,

2. na wyłączną własność J. S. (1) przyznać majątek o łącznej wartości 201.021 zł opisany w punkcie I podpunktach 1, 2, 3 i 4 postanowienia,

IV) zasądzić od J. S. (1) na rzecz M. M. kwotę 125.785,50 zł tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym, w terminie 1 (jednego) roku od dnia uprawomocnienia się postanowienia, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności, do dnia zapłaty,

V) oddalić wniosek J. S. (1) o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym,

VI) oddalić wniosek J. S. (1) o rozliczenie nakładów poniesionych na wyremontowanie i wyposażenie mieszkania położonego w T. przy ulicy (...),

VII) oddalić wnioski M. M. w pozostałym zakresie,

VIII) nakazać pobrać od M. M. na rzecz Skarbu Państwa brakującą kwotę tytułem pokrycia wynagrodzenia biegłych w wysokości 330,70 zł,

IX) nakazać pobrać od J. S. (1) na rzecz Skarbu Państwa brakującą kwotę tytułem pokrycia wynagrodzenia biegłych w wysokości 520,70 zł,

X) zwrócić ze Skarbu Państwa na rzecz J. S. (1) kwotę 1.050 zł tytułem wpłaconej opłaty sądowej od apelacji postanowienia częściowego,

XI) ustalić, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach:

Związek małżeński M. M. (dawniej S.) i J. S. (1) zawarli przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w T. w dniu 7 listopada 1980 r. Wyrok rozwodowy stron uprawomocnił się z dniem 19 października 2006 r.

Początkowo małżonkowie zamieszkiwali w gospodarstwie rodziców J. S. (1), a następnie przeprowadzili się do mieszkania na ul. (...). W 1992 r. J. S. (1) wyprowadził się z mieszkania. W trakcie małżeństwa strony umów majątkowych nie zawierały, do 1993 r. prowadziły wspólne gospodarstwo domowe, a do 2003 r. rozliczały się wspólnie w Urzędzie Skarbowym.

Bracia uczestnika – S. S. (2) i B. S. (1) pracowali w Niemczech, w tym S. S. (2) w latach 1987-1991, a B. S. (1) od 1981. Obaj przekazywali swoim rodzicom środki pieniężne jako pomoc finansową. Kolejny brat J. S. (2) prowadził ogrodnictwo na S., miał 3 duże szklarnie, uprawiał kwiaty, pomidory, ogórki, iglaki. Rodzice J. S. (1) byli właścicielami ok. 9 ha ziemi i dodatkowo dzierżawili ok. 20 ha ziemi na R.; uprawiali ziemię i hodowali bydło. Prowadzili skromne życie, standard domu na R. był bardzo niski. Z uprawy ziemi oraz otrzymywanych pieniędzy z Niemiec od synów zebrali kwotę 100 milionów starych złotych.

Rodzice J. S. (1) w 1991 r. dokonali podziału majątku w ten sposób, że S. S. (2) przekazali gospodarstwo rolne położone w T. przy ulicy (...) i N., na której ustanowiono na ich rzecz bezpłatną służebność osobistą mieszkania. Natomiast J. S. (1) w dniu 6 maja 1991 r. przekazali 100.000.000 starych zł jako darowiznę na zakup domu lub mieszkania, w którym chcą z nim w przyszłości zamieszkać. Przekazanie pieniędzy nastąpiło na spotkaniu rodzinnym.

W dniu 3 lipca 1992 roku J. S. (1) nabył do swojego majątku odrębnego udział wynoszący 2/8 części zabudowanej nieruchomości położonej w T. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) za kwotę 200.000.000 starych złotych. Nieruchomość została nabyta ze środków pieniężnych uzyskanych z tytułu darowizny od rodziców, pieniędzy ze sprzedaży samochodu darowanego przez brata B. (10.000.000 starych zł) oraz kredytu w banku (...) w kwocie 70.000.000 starych zł, który spłacał brat J.. W zamian J. S. (1) pomagał bratu w ogrodnictwie. Resztę ceny stanowiły pieniądze sprzed zawarcia związku małżeńskiego. W dniu 27 czerwca 1994 r. na

podstawie umowy o ustanowienie odrębnej własności lokali J. S. (1) stał się właścicielem lokali oznaczonych numerami (...).

Od dnia 20 maja 1997 r. do 2003 r. M. N., J. S. (1) oraz S. S. (2) prowadzili działalność gospodarczą m.in. w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami w formie spółki cywilnej pod nazwą(...)S.C. Od dnia 15 grudnia 1997 r. J. S. (1) i S. S. (2) prowadzą działalność gospodarczą w zakresie usług prawnych w formie spółki cywilnej pod nazwą Kancelaria (...) S.C.

W 2000 r. – 25 maja 2000 r. i 2 listopada 2000 r. – J. S. (1) sprzedał oba lokale mieszkalne położone przy ul. (...), za kwoty 49.000zł i 95.000zł.

W tym samym roku, 4 listopada J. S. (1) nabył do swojego majątku odrębnego zabudowaną nieruchomość położoną w T. przy ul. (...), oznaczoną w ewidencji gruntów na mapie nr 192, dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), za łączną cenę 205.000zł. Na zakup przeznaczył środki uzyskane ze sprzedaży lokali nr (...) przy ul. (...), a w pozostałej części środki z obrotu pieniędzmi z firm należących do niego i braci.

Uprzednio, 2 października 2000 r., J. S. (1), Z. S. i B. S. (2) nabyli, po 1/30 części, zabudowaną nieruchomość o powierzchni 0.0202 ha położoną w T. przy ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadzi księgę wieczystą KW (...), za łączną cenę 350.000zł. J. S. (1) oświadczył, że pieniądze na nabycie udziału we własności nieruchomości pochodzą z jego majątku odrębnego – środków obrotowych z firm prowadzonych przez braci S.. Nieruchomość została ostatecznie sprzedana w 2003 r. za kwotę 340.500zł, tj. poniżej kosztów zakupu, ponieważ okazało się, że kamienica była w złym stanie, wymagała nadzoru konserwatora zabytków.

Natomiast w dniu 5 października 2000 r. J. S. (1) nabył niezabudowaną nieruchomość położoną w T. przy ulicy (...) stanowiącą działkę numer (...) o powierzchni 2.0077ha, zapisaną w księdze wieczystej Sądu Rejonowego w Toruniu KW nr (...) za kwotę 20.000 zł. W dniu 4 lipca 2003 r. J. S. (1) nabył kolejną niezabudowaną nieruchomość położoną w T. przy ulicy (...), oznaczoną numerem geodezyjnym (...), za kwotę 1.000 zł. Przy spisaniu obu aktów notarialnych J. S. (1) stwierdził, że pozostaje w związku małżeńskim, jego stosunki majątkowe małżeńskie podlegają ustrojowi wspólności ustawowej, a pieniądze na nabycie nieruchomości pochodzą z jego majątku odrębnego - środków obrotowych z firm prowadzonych przez braci S..

Aktem notarialnym z dnia 25 lipca 2003 roku K. Z. sprzedał przysługujący mu udział we własności zabudowanej nieruchomości położonej w T. przy ul. (...) pod numerem (...), dla której Sąd Rejonowy w Toruniu prowadził księgę wieczystą KW nr (...), za łączną cenę 160.000zł - J. S. (1) w udziale wynoszącym 1/4 część, M. S. w udziale wynoszącym 2/4 części i D. S. w udziale wynoszącym 1/4 część oraz przeniósł na ich rzecz odpowiednio przysługujące mu prawo wyłącznego i samodzielnego korzystania z lokalu mieszkalnego oznaczonego numerem (...). J. S. (1), M. S. i D. S. utracili należące do nich udziały we współwłasności w/wym. nieruchomości wskutek prawomocnego wyroku częściowego Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 26 września 2006 r.

W dniu 29 lipca 2005 r. Sąd Rejonowy w Toruniu przysądził na rzecz J. S. (1) użytkowanie wieczyste nieruchomości położonej w T. przy ulicy (...), (...) wraz z odrębną własnością budynków, posiadającą w Sądzie Rejonowym w Toruniu urzędzoną księgę wieczystą KW (...), po przetargu w dniu 1 czerwca 2005 roku za cenę 283.600 zł. Pieniądze na zakup w/w nieruchomości pochodziły z pożyczki od S. K. w kwocie 120.000 zł oraz ze sprzedaży nieruchomości położonej przy ul. (...), którą uczestnik formalnie sprzedał aktem notarialnym w dniu 1 lutego 2006 r. za cenę 440.000 zł, przy czym kwota 230.000 zł została zapłacona przez podpisanie aktu notarialnego. K. K. umówił się z J. S. (1), że pozostawi w domu przy ul. (...) zabudowę kuchni o wartości 11.000 zł.

W październiku 2006 r. J. S. (1) darował swojemu synowi D. S. w/wym. prawo użytkowania wieczystego wraz z wszelkimi prawami do wzniesionego na tym gruncie budynku mieszkalnego. J. S. (1) oświadczył, że pozostaje w związku małżeńskim, stosunki majątkowe w jego małżeństwie podlegają ustrojowi wspólności majątkowej, a nieruchomość stanowiąca przedmiot darowizny stanowi jego majątek odrębny.

J. S. (1) dokonał zakupu samochodu V. (...) nr rej. (...) w formie wykupu z leasingu, wg faktury nr (...) za cenę 13.935,08 PLN + 22% VAT tj. 3.065,72 PLN = 17.000,80 PLN. Pojazd ten został wprowadzony do działalności gospodarczej ówczesnej spółki cywilnej pn. Kancelaria Radców Prawnych, J. S. (1) i M. N.. Samochód został sprzedany w dniu 20 lipca 2007 r., za cenę 39.800 zł, przy czym dochód netto uczestnika, po uiszczeniu wszelkich podatków, wyniósł 22.760,12 zł.

Nadto Sąd Rejonowy ustalił, iż w czasie trwania małżeństwa małżonkowie J. i M. S. nabyli znajdujące się obecnie w domu przy ul. (...) wymienione w punkcie I ppkt 3 postanowienia ruchomości o wycenionej przez biegłego wartości łącznie 12.130 zł, w tym szafki kuchenne stojące (1.600 zł) i wiszące (1.400 zł) oraz stół (180 zł). Natomiast znajdująca się w domu przy ul. (...) szafa duża, przedwojenna, trzyczęściowa z lustrem - o wartości 4.500 zł, stanowi darowiznę G. L.. Małżonkowie nabyli również ruchomości stanowiące wyposażenie kancelarii (...) położonej w T. przy ul. (...) wymienione w punkcie I ppkt 4 postanowienia o wycenionej przez biegłego łącznej wartości 1.091 zł oraz ruchomości stanowiące pierwotnie wyposażenie mieszkania przy ul. (...), zabrane przez wnioskodawczynię do S. wymienione w punkcie I ppkt 5 postanowienia o wycenionej przez biegłego wartości łącznie 10.450 zł. W mieszkaniu przy ul. (...) pozostała m.in. zabudowa kuchni oraz łazienki. Natomiast wartość nieruchomości niezabudowanej położonej w T. przy ul. (...), obejmującej działki (...), o powierzchni 21145 m², KW nr (...), wynosi obecnie 148 000 zł.

Stan faktyczny sprawy Sąd Rejonowy ustalił na podstawie okoliczności bezspornych, a w pozostałym zakresie akt sprawy rozwodowej stron (I C 805/05) i akt tutejszego Sądu oznaczonych sygnaturą I C 1267/09, I C 477/05, XI Co 706/04, nadto akt 4 Ds. 126/10 oraz akt ksiąg wieczystych KW (...) prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Toruniu, a nadto dokumentów urzędowych i dokumentach prywatnych, którym przyznał walor wiarygodności oraz przesłuchaniu wnioskodawczyni i uczestnika i zeznań świadków, których ocena wiarygodności została przez Sąd Rejonowy szczegółowo omówiona.

Wartość nieruchomości przy ul. (...) ustalono natomiast w oparciu o opinie biegłego sądowego ds. wyceny nieruchomości D. A., zaś ruchomości należących do majątku wspólnego stron w oparciu o opinie Komornika Sądowego Adama Zarembki i Komornika Sądowego Grzegorza Szłyka oraz na ich zeznania. W ocenie Sądu Rejonowego wyceny zostały dokonane w sposób rzetelny, pełny oraz prawidłowy, w odniesieniu do zastrzeżeń złożonych przez strony.

Przechodząc do analizy tak ustalonego stanu faktycznego w kontekście roszczeń stron Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności zwrócił uwagę, iż prawomocny wyrok wydany w sprawie I C 1267/09 przesądził, iż nieruchomości położone w T. przy ul. (...) oraz przy ul. (...) nie wchodzi w skład majątku wspólnego stron. Do rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu pozostało żądanie wnioskodawczyni uzgodnienia treści księgi wieczystej nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Toruniu dla nieruchomości położonej w T. przy ul. (...), z rzeczywistym stanem prawnym. Ponadto wnioskodawczyni wniosła o ustalenie, że w części, w jakiej nabycie poszczególnych nieruchomości do majątku odrębnego uczestnika następowało ze środków niepochodzących z jego majątku odrębnego, czynione były nakłady z majątku wspólnego na majątek odrębny uczestnika.

Sąd Rejonowy w tym zakresie powołał się na przepisy art. 31, art. 32 § 1 i 2 kro i art. 33 kro w brzmieniu obowiązującym do dnia 20 stycznia 2005 r. wskazując, iż dorobkiem małżonków są między innymi pobrane wynagrodzenie za pracę oraz za inne usługi świadczone osobiście przez któregośkolwiek z małżonków oraz dochody z majątku wspólnego, jak również z odrębnego majątku każdego z małżonków. Natomiast odrębny majątek każdego z małżonków stanowią m.in. przedmioty majątkowe nabyte przez darowiznę, chyba że darczyńca inaczej postanowił oraz przedmioty majątkowe nabyte ze środków uzyskanych w zamian za te przedmioty.

W efekcie, w świetle okoliczności sprawy, w ocenie Sądu Rejonowego ustalić należało, iż do majątku osobistego uczestnika wchodził udział w wysokości 2/8 części w nieruchomości położonej przy ul. (...), przyjmując że nabycie tego udziału nastąpiło w całości za środki pochodzące z majątku odrębnego uczestnika: 100 mln pochodziło z darowizny od rodziców uczestnika, 70 mln - z kredytu zaciągniętego przez brata uczestnika J., 10 mln - ze sprzedaży samochodu

darowanego przez brata uczestnika B., a 20 mln stanowiły środki zgromadzone przez uczestnika przed zawarciem małżeństwa.

Za pieniądze pochodzące ze sprzedaży lokali przy ul. (...) uczestnik nabył z kolei nieruchomość położoną przy ul. (...) do kwoty 144.000 zł na zasadzie surogacji (art. 33 pkt 3 kro). Natomiast pozostała kwota 61.000 zł została uiszczona „z obrotu pieniędzmi z firm należących do uczestnika i jego braci (k. 520)”. Firmy te były prowadzone w formie spółek cywilnych, zaś jak zwrócił już uwagę Sąd Okręgowy w uzasadnieniu postanowienia z dnia 6 maja 2009 r. (k. 685), na gruncie stanu prawnego obowiązującego do dnia 20 stycznia 2005 r. nie ulegało wątpliwości, że dochody uzyskane w trakcie małżeństwa na bazie odrębnego majątku któregoś z małżonków stanowiły dorobek małżonków (art. 32 § 2 pkt 2 kro in fine w dawnym brzmieniu). W konsekwencji Sąd Rejonowy uznał, iż kwota 61.000 zł stanowiła nakład z majątku wspólnego na majątek odrębny uczestnika, o czym orzeczono w punkcie II postanowienia, na podstawie art. 567 § 1 k.p.c.

W dalszej kolejności Sąd Rejonowy wskazał, iż nieruchomość przy ul. (...) została zbyta w dniu 1 lutego 2006 r. za kwotę 440.000 zł, częściowo uiszczoną przed podpisaniem aktu notarialnego (do kwoty 230.000 zł), a pieniądze uzyskane ze sprzedaży zostały przeznaczone na zakup, w drodze licytacji, wieczystego użytkowania nieruchomości przy ul. (...). W pozostałym zakresie uczestnik zaciągnął pożyczkę u S. K. w kwocie 120 000 zł. Zaciągnięcie pożyczki przez jednego z małżonków do własnego majątku nie jest wykluczone (tak SO w Toruniu w sprawie I C 1267/09). Wobec powyższego, Sąd Rejonowy przyjął, że nabycie wieczystego użytkowania nieruchomości przy ul. (...) nastąpiło w całości w oparciu o zasadę surogacji (art. 33 pkt 3 kro).

Natomiast do majątku wspólnego, mimo odmiennego oświadczenia w akcie notarialnym, Sąd Rejonowy zaliczył nabycie nieruchomości położonej przy ul. (...), jako zakupionej z pieniędzy pochodzących z firm prowadzonych przez uczestnika razem z braćmi (ze środków obrotowych), kwalifikowanych z art. 32 § 2 pkt 2 kro. Z kolei udział w nieruchomości przy ul. (...) nabyty za cenę ok. 117.000 zł również pokrytą z w/wym. środków, został zbyty za cenę 113.000 zł i nie powiększył ani majątku osobistego uczestnika, ani majątku wspólnego stron. Sąd Rejonowy przyjął, że przy ustalaniu majątku wspólnego stron transakcje dotyczące tego udziału należy pominąć.

Odnosząc się natomiast do ruchomości Sąd Rejonowy podzielił je na trzy grupy – znajdujące się obecnie w domu przy ul. (...) w T., stanowiące wyposażenie kancelarii (...) położonej w T. przy ul. (...) oraz ruchomości, które zostały zabrane z mieszkania przy ul. (...) – wskazując, iż wszystkie one zostały nabyte w czasie trwania związku małżeńskiego, a zatem należą do majątku wspólnego. Do ustalenia jakie ruchomości wchodzi w skład majątku wspólnego Sąd Rejonowy przyjął przy tym, tylko te, które istniały na czas sporządzania opinii, pomijając dalsze wskazywane przez strony ruchomości, które nie zostały dostatecznie sprecyzowane, nie podając się ocenie biegłych, a także ruchomości wyrzuconych z powodu uszkodzeń i wydanych. Wskazał nadto, iż bez znaczenia jest w tym kontekście wyrok w sprawie I C 1267/09, ponieważ ruchomości znajdujące się w domu na nieruchomości przy ul. (...) nie stanowią jej części składowych. Pominięto natomiast zabudowę kuchni i szafę darowaną przez G. L.. Sąd Rejonowy uznał, zgodnie ze stanowiskiem biegłych sądowych, że elementy zabudowy są trwale związane z nieruchomością podnosząc jej wartość (wpływają na atrakcyjność nieruchomości). Wobec tego, mimo szacunkowej wyceny, pominięto również wartość zabudowy kuchennej i łazienkowej z lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ulicy (...). Łączną wartość ruchomości w poszczególnych grupach ustalono na podstawie opinii biegłych. Natomiast ustalając wartości samochodu V. (...) sprzedanego przez uczestnika w 2007 r. Sąd Rejonowy przyjął wartość za jaką został faktycznie zbyty (39.800 zł) wskazując, iż podnoszona przez uczestnika wartość netto jest istotna jedynie na gruncie przepisów o księgowości. Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy orzekł, jak w punkcie I sentencji na podstawie art. 31-33 kro.

W punkcie II postanowienia, w oparciu o art. 212 k.c., Sąd Rejonowy przyznał na wyłączną własność każdej ze stron elementy majątku wspólnego, zgodnie z aktualnym stanem ich posiadania. Przydział ruchomości nastąpił zgodnie ze stanowiskiem stron, natomiast nieruchomość została przyznana uczestnikowi albowiem to on nią zarządzał i czyni to nadal, jest zaangażowany w kwestie administracyjne z nią związane, wykazując się przy tym dużą aktywnością. Nadto zamieszkuje w T., co daje większe gwarancje zarządzania nieruchomością w sposób prawidłowy. Wnioskodawczyni

zamieszkuje w znacznej odległości od T. oraz nie przejawiała do chwili orzekania, zainteresowania nieruchomością i nie wykazała się jakąkolwiek dbałością o nią.

Sąd Rejonowy wskazał, iż majątek stron podlegający podziałowi wynosi 211.471 zł, zatem każdej ze stron przypada kwota 105.735,50 zł. Uczestnik otrzymał składniki majątku o łącznej wartości 201.021 zł, stąd winien spłacić wnioskodawczynię kwotą 95.285,50 zł, do której należy dodać połowę nakładów opisanych w punkcie II postanowienia, tj. 30.500 zł. Reasumując uczestnik winien zapłacić na rzecz wnioskodawczyni kwotę 125.785,50 zł, o czym orzeczono w punkcie IV postanowienia, na podstawie art. 212 k.c. w związku z art. 567§ 1 k.p.c.

Sąd Rejonowy określił uczestnikowi termin jednego roku od daty uprawomocnienia się postanowienia do zapłaty powyższej kwoty uznając ten okres czasu za realny do zgromadzenia powyższej kwoty. Uczestnik w toku postępowania wykazał, że jego sytuacja majątkowa nie pozwala mu na szybsze spełnienia zobowiązania. Należy jednak mieć na uwadze, że w wyniku powyższego rozstrzygnięcia stanie się on jedynym właścicielem nieruchomości opisanej w punkcie I pkt 2 postanowienia, która nie jest obciążona finansowo. Ponadto uczestnik nadal jest aktywny zawodowo, co umożliwia mu systematyczne gromadzenie środków finansowych.

Sąd Rejonowy nie znalazł natomiast podstaw do ustalenia nierównych udziałów w majątku wspólnym zgodnie z rządzeniem uczestnika. Powołując się na art. 43 § 1 i 2 kro wskazał, iż uczestnik powołując się jedynie na faktyczną nierówność przyczynienia się każdego z małżonków do powstania majątku wspólnego, w żaden sposób nie udowodnił, że wnioskodawczyni w sposób rażący lub uporczywy nie przyczyniała się do powstania dorobku stosownie do posiadanych sił i możliwości zarobkowych. Orzeczono na podstawie art. 43 § 2 kro w punkcie V postanowienia.

Sąd Rejonowy oddalił również wniosek uczestnika o rozliczenie nakładów poniesionych przez niego na wyremontowanie oraz wyposażenie mieszkania przy ul. (...) wskazując, iż udziały w przedmiotowej nieruchomości należały do majątków odrębnych wnioskodawczyni i uczestnika i zostały przez nich utracone wskutek wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 26 września 2006 r. (I C 477/05). W konsekwencji przyjąć należało, iż uczestnik i wnioskodawczyni byli jedynie samoistnymi posiadaczami nieruchomości przy ul. (...), zaś w art. 226 § 1 kc roszczenie samoistnego posiadacza o zwrot nakładów jest skierowane przeciwko właścicielowi rzeczy. J. S. (1) może zatem domagać się zwrotu nakładów od właścicieli nieruchomości przy ul. (...) - P. A. i D. H.. Osoby trzecie zaś nie są i nie mogą być stronami postępowania o podział majątku wspólnego. Powyższe roszczenie uczestnika Sąd Rejonowy ocenił jako bezzasadne również w świetle art. 45 kro, który nie obejmuje zagadnienia zwrotu nakładów lub wydatków dokonanych z majątku osobistego na majątek osobisty drugiego małżonka, a roszczenia z tego tytułu dochodzone są w drodze odrębnego procesu cywilnego (postanowienie SN z dnia 9 stycznia 1984 r., III CRN 315/83, GP 1984, nr 17). Orzeczono w VI punkcie postanowienia.

W ocenie Sądu Rejonowego nieuzasadnionym było również roszczenie wnioskodawczyni o uznanie umowy darowizny nieruchomości położonej w T. przy ul. (...) przez uczestnika na rzecz D. S. za bezskuteczną w stosunku do niej, które należało ocenić w kontekście art. 59 k.c. Sąd Rejonowy w Toruniu wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2011 r. oddalił powództwo wnioskodawczyni m.in. przeciwko D. S. i Gminie M. T. o uzgodnienie treści księgi wieczystej KW nr (...) prowadzonej dla przedmiotowej nieruchomości z rzeczywistym stanem prawnym. Wobec powyższego wnioskodawczyni nie posiada żadnego roszczenia w stosunku do D. S., a zatem nie została spełniona podstawowa przesłanka roszczenia opartego na przepisie art. 59 k.c. Orzeczono w punkcie VII sentencji

O kosztach sądowych Sąd Rejonowy orzekł w punktach VIII- X postanowienia na podstawie art. 84 ust. 1 (a contrario) oraz art. 80 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Natomiast o kosztach postępowania orzeczono w myśl art. 520 § 1 k.p.c. w punkcie XI postanowienia.

Apelację od powyższego postanowienia wnieśli wnioskodawczyni M. M. i uczestnik J. S. (1).

Wnioskodawczyni zaskarżyła orzeczenie w punkcie III i IV zarzucając mu sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego mających wpływ na wynik sprawy poprzez błędne przyjęcie, że faktyczne posiadanie i zarządzanie nieruchomością na R. przez J. S. (1) jest wystarczające do przesądzenia kwestii

komu w wyniku podziału przyznać ten składnik majątkowy na własność, zwłaszcza wobec ustalonej przez Sąd słabej kondycji finansowej uczestnika, a także, że właściwym jest przyznanie uczestnikowi w/wym. nieruchomości wraz z zobowiązaniem do spłaty na rzecz wnioskodawczyni kwoty 125.785,50 zł w terminie roku podczas gdy dotychczasowe działania uczestnika zmierzające do pokrzywdzenia wnioskodawczyni np. poprzez dokonanie w toku procesu darowizny na rzecz D. S., wskazuje, iż zachodzi uzasadniona obawa, że uczestnik może podjąć działania w kierunku unicestwienia możliwości wyegzekwowania zasądzonej spłaty. Z drugiej strony apelująca zarzuciła Sądowi Rejonowemu nieuzasadnione pominięcie możliwości dokonania podziału majątku, w szczególności w zakresie przyznania prawa własności nieruchomości wnioskodawczyni, w wyniku czego rozliczenie pomiędzy stronami obejmowałoby spłatę z jej strony na rzecz uczestnika jedynie kwoty 22.714,50 zł – po odjęciu z połowy majątku przypadającej uczestnikowi (105.735,50 zł) przyznanych mu ruchomości (53.021 zł, pkt I.1,3-4 postanowienia) oraz połowy nakładów na majątek osobisty (30.500 zł, pkt II postanowienia) – mieszczącej się w jej możliwościach finansowych.

Mając na uwadze powyższe zarzuty apelująca wniosła o zmianę skarżonego postanowienia :

- w punkcie III w ten sposób, że na wyłączną własność wnioskodawczyni przyznać majątek o wartości 158.450 zł, tj. ruchomości opisane w pkt I ppkt 5 postanowienia oraz prawo własności nieruchomości o wartości 148.000 zł opisanej w pkt I ppkt 2 postanowienia, zaś na wyłączną własność uczestnika przyznać majątek o wartości 53.021 zł opisany w pkt I ppkt 1, 3 i 4 postanowienia,

- w punkcie IV w ten sposób, że zasądzić od M. M. na rzecz J. S. (1) kwotę 22.714,50 zł tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym, w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia;

ewentualnie o zmianę zaskarżonego postanowienia w pkt IV poprzez zasądzenie od J. S. (1) na rzecz M. M. kwoty 125.785,50 zł tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym, w terminie 1 miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Nadto apelująca wniosła o zasądzenie od uczestnika na jej rzecz kosztów postępowania za II instancję, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Uczestnik J. S. (1) zaskarżył orzeczenie Sądu Rejonowego w całości zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania – art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz ich sprzeczność. Apelujący wskazał, iż Sąd ustalił, że do majątku wspólnego stron wchodzi m. in. ruchomości w T. przy ul. (...) będące w posiadaniu uczestnika o wartości 12.130 zł. Prawidłowym jest jednakże przyjęcie, iż wartość tych ruchomości, wraz z wyposażeniem kancelarii, wynosi 10.592 zł, zaś zgodnie z oceną Sądu do tej kwoty nie powinna wchodzić zabudowa kuchni (3.180 zł) jako elementy stałe podwyższające wartość nieruchomości. Apelujący nie zgodził się także z przyjęciem, iż do wspólnego majątku stron wchodzi kwota 61.000 zł stanowiąca brakującą część ceny nabycia nieruchomości przy ul. (...) oraz kwota za jaką uczestnik nabył nieruchomość przy ul. (...). Sąd błędnie uznał, iż obrót – przychód spółek cywilnych jest tożsamy z dochodem, który w przypadku uczestnika w latach 1999-2001 oscylował w granicach 4.845,70-8.704,35 zł, co zostało przez niego wykazane. W ocenie uczestnika udowodnionym zostało, iż obracał on pieniędzmi swoich braci i nich właśnie pochodziły kwoty przeznaczone na nabycie w/wym. nieruchomości. W konsekwencji, w ocenie apelującego, prawidłowym przyjęciem winno być, iż do majątku wspólnego stron wchodzi jedynie ruchomości będące w posiadaniu wnioskodawczyni (10.450 zł), uczestnika (10.592 zł) oraz kwota ze sprzedaży samochodu (39.800 zł), tj. łącznie 60.842 zł. Po uwzględnieniu majątku przyznanego wnioskodawczyni, pozostała do wyrównania jest kwota 19.971 zł.

Mając na uwadze powyższe apelujący wniosł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez:

- uznanie, że do majątku wspólnego stron wchodzi ruchomości znajdujące się w posiadaniu uczestnika o wartości 10.592 zł i uczestniczki o wartości 10.450 zł, przy czym nie stanowią tego majątku meble stanowiące zabudowę kuchni (3.180 zł);

- uznanie, że do majątku wspólnego stron nie wchodzi nieruchomość przy ul. (...) w T. oraz kwota 61.000 zł;

- zasądzenie od J. S. (1) na rzecz M. M. zapłaty kwoty 19.971 zł.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacje wnioskodawczyni i uczestnika były częściowo zasadne, skutkując koniecznością odpowiedniej zmiany zaskarżonego postanowienia.

Rozprawiając się w pierwszej kolejności z apelacją wnioskodawczyni wskazać należało, iż nie kwestionowała ona ustaleń w zakresie składu wspólnego majątku ani wartości poszczególnych jego elementów i ustaleniu nakładów skupiając się jedynie na, błędnym w opinii wnioskodawczyni przyznaniu uczestnikowi nieruchomości położonej w T. przy ul. (...) i w konsekwencji nałożeniu na niego obowiązku spłaty jako strony otrzymującej przeważającą część dotychczas majątku wspólnego. Zdaniem wnioskodawczyni naruszało to jej interes w związku z nierzetelną dotychczasową postawą uczestnika i obawą nieotrzymania spłaty. Zarzuty te nie mogły jednakże podważyć kwestionowanego rozstrzygnięcia.

Wskazać po pierwsze należało, iż takie rozstrzygnięcie pozostawało w zgodzie z żądaniem zawartym już we wniosku o podział majątku wspólnego, w którym skarżąca domagała się podziału majątku – w tym powołanej nieruchomości na ul. (...) w T. – poprzez przyznanie od uczestnika spłaty na jej rzecz i nie wnosila o przyznanie żadnej z nieruchomości na wyłączną własność. Wnioskodawczyni w tym zakresie nie zmieniła żądania w trakcie trwania postępowania. Aktualne zatem wywodzenie, iż taki podział jest sprzeczny z jej interesem, należy uznać za spóźniony, jak również obiektywnie nieuzasadniony albowiem wskazane przez Sąd Rejonowy przesłanki faktyczne takiego podziału (dotychczasowe władztwo uczestnika nad spornym składnikiem majątku) również w pełni uzasadniły jego przyznanie na rzecz uczestnika.

Z drugiej strony wnioskodawczyni dysponując prawomocnym orzeczeniem Sądu Rejonowego, w przypadku wystąpienia wskazywanego możliwego utrudnienia ze strony uczestnika w jego realizacji, będzie uprawniona, po uzyskaniu klauzuli wykonalności, do wyegzekwowania należnych jej świadczeń. W przypadku ewentualnie podejmowanych prób wyzbycia się w/wym. składnika majątku bądź innych kroków mających na celu pogorszenie sytuacji majątkowej uczestnika wnioskodawczyni przysługują uprawnienia wynikające z art. 527-534 k.c. (skarga pauliańska), w tym również gdyby zbycie nastąpiło w formie darowizny na rzecz zstępnych, na którą to możliwość również zwracała uwagę apelująca.

Wskazać jednakże w tym zakresie należało, iż wbrew jej zapatrywaniom Sąd Rejonowy nie ustalił, iż uczestnik znajduje się w trudnej sytuacji materialnej. Przeciwnie, jak zostało wskazane, i co znajduje potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym, jego sytuację należy ocenić jako korzystną; uczestnik bowiem jest aktywny zawodowo, prowadzi działalność gospodarczą (k. 1270), a przyznana nieruchomość może stanowić zabezpieczenie dla ewentualnego zobowiązania kredytowego. Powoływana przez apelującą ocena sytuacji uczestnika ograniczała się jedynie do możliwości natychmiastowego spełnienia świadczenia, które faktycznie nie jest możliwe, co pozostaje jednakże zrozumiałe z punktu widzenia zdolności zarobkowych osoby posiadającej przeciętne, czy nawet wyższe dochody. Zgodnym z zasadami doświadczenia życiowego jest, iż zgromadzenie kwoty ponad 100.000 zł, o ile strona nie dysponuje stosownymi oszczędnościami, nie jest natychmiast możliwe i wymaga czasu, bądź to poprzez spieniężenie posiadanych składników majątku bądź zaciągnięcie zobowiązań.

Przyznany uczestnikowi przez Sąd Rejonowy roczny termin na zgromadzenie kwoty spłaty należy jednakże uznać za nadmierny. Uczestnik na rozprawie apelacyjnej wyraził wolę wcześniejszego uregulowania należności w terminie 8 miesięcy. W ocenie Sądu Okręgowego powyższe oświadczenia winno zostać jednakże skonfrontowane także z ostatnimi wydatkami uczestnika, powołującego się na wydatkowanie od daty rozstrzygnięcia Sądu I instancji kwoty 60.000 zł tytułem nakładów na nieruchomość przy ul. (...). Z powyższego wynika zatem, iż uczestnik jest w stanie zgromadzić stosunkowo duże kwoty w terminie kilkumiesięcznym, co winno prowadzić do skrócenia czasu oczekiwania przez wnioskodawczynię na należną jej spłatę. W ocenie Sądu Okręgowego adekwatnym będzie wyznaczenie uczestnikowi terminu sześciomiesięcznego, uwzględniając częściowo apelację wnioskodawczyni.

Wyznaczenie żądanego terminu miesięcznego, nawet w świetle powyższych, nowych okoliczności sprawy, stanowiłoby nadmierne obciążenie uczestnika, nie uwzględniające czasu na ewentualne pozyskanie należnej kwoty w drodze kredytu.

Sąd Okręgowy nie podzielił natomiast zgłoszonych na marginesie apelacji twierdzeń w przedmiocie prawidłowości ustaleń Sądu Rejonowego w zakresie pochodzenia majątku uczestnika w części uzyskanej drogą darowizny od rodziców, które to okoliczności zostały przez Sąd Rejonowy szczegółowo wyjaśnione i ocenione w sposób nie naruszający art. 233 § 1 k.p.c., zaś wnioskodawczyni poza własnym, odmiennym przekonaniem w zakresie możliwości finansowych rodziny uczestnika nie zaprezentowała miarodajnego materiału dowodowego podważającego powyższe ustalenia.

Za uzasadniony należało natomiast uznać zarzut uczestnika w przedmiocie błędnego ustalenia składu majątku wspólnego dotyczącego kwalifikacji ruchomości znajdujących się przy ul. (...), zauważyć należało, iż wyliczenie składników majątku ruchomego, które winien otrzymać uczestnik dotknięte było błędami, tym niemniej apelujący słusznie domagał się wyłączenia z tego zestawienia elementów stałej zabudowy kuchni przy ul. (...). Było to konsekwencją ustaleń Sądu Rejonowego, który przyjął trafnie, iż meble te stanowiły zabudowę, przekazaną uczestnikowi jeszcze przez byłego właściciela nieruchomości K. K.. Sąd Rejonowy ocenił również, w pełni prawidłowo posiłkując się opinią biegłego Grzegorza Szłyk, iż elementy stałe – jak zabudowa kuchni czy łazienki – nie mogą być uznane za odrębne ruchomości, lecz zwiększają one wartość nieruchomości. Opinia ta, wygłoszona w kontekście zabudowy kuchennej w mieszkaniu przy ul. (...), pozostawała aktualna również do oceny tożsamyh elementów wyposażenia nieruchomości przy ul. (...). Powyższemu przyjęciu, nie sprzeciwia się również opinia biegłego Adama Zaremby, dokonującego wyceny ruchomości mieszczących się w w/wym. nieruchomości, z której nie wynika, iż wskazane wyposażenie kuchni – szafki i stół – nie stanowią elementu trwałej zabudowy. Sąd Rejonowy słusznie zatem przyjmując, iż zgodnie z ogólną zasadą ruchomości trwale związane z nieruchomością nie podlegają podziałowi w ramach ruchomości, zasadę tę winien zastosować również w stosunku do zabudowy kuchennej w nieruchomości przy ul. (...), co wymagało skorygowania przez Sąd apelacyjny.

Prawidłową wartość ruchomości znajdujących się w T. przy ulicy (...) należało ustalić na kwotę 8.950 zł, tj. z wyłączeniem szafek stojących sześć części o wartości 1600zł, stołu o wartości 180zł i szafek wiszących pięć części o wartości 1400zł. Powyższe rzutowało natomiast na konieczność skorygowania łącznej wartości majątku wspólnego M. M. i J. S. (1) na kwotę 208.291 zł. Natomiast wartość majątku przyznaną na wyłączną własność uczestnikowi - w punkcie I podpunktach 1, 2, 3 i 4 postanowienia – należało ustalić na kwotę 197.841 zł. W konsekwencji, dokonując podziału majątku stron – wynoszącego 208.291 zł, tj. na rzecz każdej ze stron 104.145,50 zł – uczestnik, któremu przypadły składniki majątku w kwocie 197.841 zł, winien spłacić wnioskodawczynię kwotą 93.695,50 zł, do której należało dodać połowę nakładów (30.500 zł), tj. łącznie 124.195,50 zł. Natomiast termin spłaty, uwzględniając powyżej omówione okoliczności, należało ustalić na 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności, do dnia zapłaty. W konsekwencji, uwzględniając częściowo apelację zarówno wnioskodawczyni jak i uczestnika orzeczono jak w punkcie I postanowienia na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z 13 § 2 k.p.c.

Apelacja wnioskodawczyni w pozostałym zakresie jako nieuzasadniona podlegała natomiast oddaleniu, o czym orzeczono w II postanowienia na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd Okręgowy nie znalazł również podstaw do zmiany skarżonego postanowienia w dalszym zakresie żądanym przez uczestnika. Sąd Rejonowy w pełni uprawnienie przyjął bowiem, iż składniki majątkowe nabyte ze środków obrotowych spółek prowadzonych przez uczestnika wchodzi do majątku wspólnego stron, kwalifikowane z art. 32 § 2 pkt 2 kro w brzemieniu obowiązującym do 20 stycznia 2005 r., tj. do momentu uchylenia przez art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1691) jako dochód z majątku odrębnego uczestnika.

Uczestnik wskazywaną działalność zawodową prowadził w formie spółek cywilnych – ukierunkowanej na prowadzenie usług prawnych (...) S.C. oraz pośrednictwa w obrocie nieruchomościami (...)S.C.

Spółka cywilna, regulowana w art. 860 k.c. i nast., w przeciwieństwie do spółek prawa handlowego nie jest wyodrębnionym podmiotem prawa; nie posiada osobowości prawnej, ani zdolności prawnej. Konsekwencje braku podmiotowości prawnej spółki cywilnej wyrażają się zaś między innymi w tym, że podmiotami praw i obowiązków są wszyscy wspólnicy, a nie spółka jak i majątek spółki jest majątkiem wspólników.

Majątek spółki cywilnej to w rzeczywistości wspólne mienie wspólników, które objęte jest specjalnym rodzajem współwłasności – współwłasnością łączną. Na skutek zawiązania spółki i wniesienia do niej wkładów dochodzi do powstania pewnej zorganizowanej masy majątkowej, to jednak w żadnym razie nie jest ona majątkiem spółki. Powyższe dotyczy wszystkich elementów tego majątku, w tym majątku obrotowego, także środków pieniężnych przeznaczanych na bezpośredni udział w działalności spółki (jej obsługi). Fakt, iż środki te jako na bieżąco zużywane nie podlegają podziałowi w warunkach art. 867-868 k.c., pozostaje bez znaczenia.

Z drugiej strony nie można tracić z pola widzenia, iż spółka cywilna zawiązywana jest dla osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego. Korzyścią gospodarczą może być w szczególności zarówno osiąganie zysku, jak i uzyskanie oszczędności wydatków czy kosztów. Może ona też polegać na stworzeniu możliwości, ułatwieniu osiągania zysku w dalszych działaniach wspólników. Cel gospodarczy nie powinien być utożsamiany z celem zarobkowym ani celem materialnym (A.W. Wiśniewski, Prawo o spółkach. Podręcznik praktyczny, t. I, Warszawa 2001, s. 60). Nie każda korzyść stanowi bowiem zarobek. Cel gospodarczy to przy tym taki, który jest realizowany w związku z obrotem gospodarczym, na tle wymiany towarów, usług, będących jego przedmiotem. Może on być realizowany na dowolnym etapie procesu gospodarczego. Cel spółki cywilnej powinien być przy tym wspólny dla wspólników, co oznacza, że każdy z nich jest zainteresowany w jego osiągnięciu i podporządkowuje swoje działania w spółce jego realizacji. Wspólność celu znajduje odzwierciedlenie w partycypowaniu przez wspólników w efektach działalności spółki, w postaci uczestniczenia w zyskach czy pokryciu strat (art. 867 k.c.) (por. A. Kidyba (red.) Komentarz do art. 860 Kodeksu cywilnego. 2010 LEX/el.).

Taką realizacją celu spółki nie może być w świetle okoliczności sprawy uznawany zakup nieruchomości do majątku własnego uczestnika, albowiem nie służy on wspólnemu celowi spółki, a prywatnemu interesowi jednego ze wspólników. W konsekwencji nie można również uznać, iż środki na powyższe zakupy były środkami wspólnymi wspólników wydatkowanymi w ramach działalności spółki w ramach środków obrotowych, lecz – jak słusznie przyjął Sąd Rejonowy – przychodami uczestnika z tak prowadzonej działalności, a jako takie wchodziły one do majątku wspólnego uczestnika i wnioskodawczyni (art. 32 § 2 pkt 2 kro). Przyjęciu, iż dokonywane zakupy odbywały się w ramach działalności Spółki przeciwstawiła się również zeznania jej wspólnika S. S. (2), który pozostawał w przeświadczeniu, iż uczestnik nie kupował nieruchomości dla siebie (zeznania k. 1081-1082). W konsekwencji nie sposób przyjąć, iż brak wykazania w PIT dochodu odpowiedniego na zakup nieruchomości świadczy o tym, iż sporna kwota na zakup nieruchomości pochodziła z majątku odrębnego ponieważ nawet jeśli nieruchomość została kupiona częściowo ze środków obrotowych, których nie wykazywał w Pit to powiększyła majątek uczestnika jako wspólnika.

Gdyby nawet przyjąć inne ustalenia powołując się na przytaczane w apelacji zestawienia przychodów i dochodów to i tak uczestnik nie wykazał innego źródła pochodzenia spornych środków służących na zakup nieruchomości, a w szczególności tego aby pochodziły one z jego majątku odrębnego i na zasadzie surogacji ten majątek powiększyły. W konsekwencji również wykazanie, iż wykazany w PIT dochód z prowadzonej działalności gospodarczej nie pozwalał na uiszczenie ceny nabycia nieruchomości to należałoby uznać, iż cena nabycia została pokryta z innych nieujawnionych dochodów wchodzących do majątku wspólnego.

W konsekwencji ustalenie, że kwota 61.000 zł zakup nieruchomości przy ul. (...) w T. -- stanowiła nakład z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika było prawidłowe. Zgłoszone przeciwko tak prawidłowo zapadłemu rozstrzygnięciu zarzuty apelacyjne należało uznać za nieuzasadnione, skutkując oddaleniem apelacji w pozostałej części na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w punkcie II sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. w III punkcie sentencji.